

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
(ΟΜΑΔΑ Α΄)
ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΠΕΜΠΤΗ 29 ΜΑΪΟΥ 2014
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΗΜΕΡΗΣΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ένα **σημαντικό** πρόβλημα του καιρού μας είναι η μεγάλη αύξηση της εγκληματικότητας, ιδίως των νέων. Σε σημαντικό βαθμό οφείλεται στην έλλειψη υγιούς οικογενειακού περιβάλλοντος, στην **απουσία** διαπαιδαγώγησης και παραδείγματος που να εμπνέει πίστη στις ηθικές αξίες και να τους δίνει υγιείς στόχους και ιδανικά, στην ανεργία, στη χρήση ναρκωτικών και στην έκθεση σε μια υποκουλτούρα βίας, μέσα από τον κινηματογράφο και την τηλεόραση. [...] ¹

Η αύξηση της εγκληματικότητας και παραβατικότητας των νέων έχει επιβεβαιωθεί σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, όπως μαρτυρούν στοιχεία στατιστικών ερευνών και μελετών.

Για την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού στο περιοδικό *Time* χαρακτηριστικά αναφέρεται: «[...] Πρέπει να αναρωτηθούμε τι θα κάνουμε εμείς η **ενήλικη** κοινότητα; Ναι, η βιομηχανία της ψυχαγωγίας πρέπει να σταματήσει “να πουλάει βία” στα παιδιά. Ναι, η βιομηχανία όπλων πρέπει να **σταματήσει** ν’ αγωνίζεται να κάνει τα όπλα προσιτά σε όλους. Ναι, οι πολιτικοί χρειάζεται να δουν αυτά τα θέματα με μία ειλικρινή και διακομματική προσπάθεια και όχι απλά ως μέσα αντιπαράθεσης στις κομματικές εκστρατείες. Και ναι, τα ΜΜΕ πρέπει να κάνουν περισσότερα από το να χρησιμοποιούν τις τραγωδίες για εντυπωσιακούς τίτλους. Αλλά και τι μερίδιο ευθύνης θ’ αναλάβουμε εμείς τα άτομα;»

---

¹ Το σύμβολο [...] σημαίνει ότι παραλείπεται κείμενο.

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

Κοινωνιολόγοι και ψυχολόγοι καλούνται να ερμηνεύσουν το φαινόμενο αναζητώντας τα αίτια της εγκληματικότητας. [...] Γάλλοι κοινωνιολόγοι που ερεύνησαν το πρόβλημα της βίας στα σχολεία, επισημαίνουν ότι η λύση πρέπει ν' αναζητηθεί στην «αποκατάσταση της λειτουργίας των θεσμών» και όχι τόσο στα μέτρα επιτήρησης. Βασικές αιτίες θεωρούνται: τα οικονομικά προβλήματα, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η **ανασφάλεια** στον τομέα της εργασίας και οι ολοένα διογκούμενες ανισότητες.

Ιωάννης Π. Τσαχαγέας, 2006, «*Η ανθρωπότητα σε κρίση θεσμών και αξιών*», Εκδόσεις Γκοβόστη, Αθήνα (Διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (80 -100 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. Να αναπτύξετε σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων το περιεχόμενο της παρακάτω περιόδου: «Ναι, η βιομηχανία της ψυχαγωγίας πρέπει να σταματήσει “να πουλάει βία” στα παιδιά».

Μονάδες 10

B2. α. Να βρείτε τον τρόπο ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου του κειμένου: «Ένα σημαντικό ... τηλεόραση» και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(Μον. 4)

β. Να γράψετε τα δομικά μέρη της ίδιας παραγράφου.

(Μον. 6)

Μονάδες 10

B3. α. Να γράψετε από ένα αντώνυμο για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις: **σημαντικό, απουσία, ενήλικη, σταματήσει, ανασφάλεια.**

(Μον. 5)

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

β. Να γράψετε από ένα συνώνυμο για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις: πίστη, στόχους, αναφέρεται, μερίδιο, ερμηνεύσουν.

(Μον. 5)

Μονάδες 10

B4. α. Να αιτιολογήσετε τη χρήση των σημείων στίξης (εισαγωγικά) στις παρακάτω περιπτώσεις:

- «Πρέπει να αναρωτηθούμε ... εμείς τα άτομα;»,
- «να πουλάει βία».

(Μον. 2)

β. Να εντοπίσετε στο κείμενο μία έκφραση με μεταφορική σημασία.

(Μον. 3)

Μονάδες 5

Γ1. Σε ένα άρθρο 400-500 λέξεων που θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας, να αναφέρετε μορφές ενδοσχολικής βίας που γνωρίζετε και να προτείνετε τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου.

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνον με μπλε ή μόνον με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 29 ΜΑΪΟΥ 2014**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- A1.** Το κείμενο αναφέρεται στο μείζον πρόβλημα της αύξησης της εγκληματικότητας στην εποχή μας και ιδιαίτερα της νέας γενιάς. Το φαινόμενο αυτό, που παρατηρείται όχι μόνο στη χώρα μας αλλά και στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, έχει τις ρίζες του στην προβληματική σύγχρονη οικογένεια, στην έλλειψη ηθικοπλαστικής παιδείας καθώς και στα πρότυπα βίας που μας μεταδίδονται από την τηλεόραση και τον κινηματογράφο. Για την επίλυση του προβλήματος είναι επιτακτική ανάγκη να επαναπροσδιοριστεί η ποιότητα της ψυχαγωγίας και να τεθεί το θέμα από τους ιθύνοντες πάνω σε αντικειμενική βάση χωρίς μικροκομματικές σκοπιμότητες. Παράλληλα τα Μ.Μ.Ε. αλλά και το κάθε άτομο ξεχωριστά οφείλουν να αναλογισθούν τις ευθύνες τους. Καταληκτικά, επισημαίνεται ότι σύμφωνα με επιστημονικά τεκμήρια όλες οι προτεινόμενες λύσεις θα πρέπει να εστιάζουν στην πρόληψη και όχι στην καταστολή του προβλήματος.
- B1.** Η ψυχαγωγία αποτελεί μια από τις σημαντικότερες ανάγκες των νέων ιδιαίτερα ανθρώπων. Τις περισσότερες φορές όμως αποκτά μαζικά χαρακτηριστικά και ταυτίζεται με τη διασκέδαση. Στο πλαίσιο αυτής της μετάλλαξης οι νέοι εκτίθενται σε σκληρές βίας που προβάλλονται αφειδώς από την τηλεόραση, τον κινηματογράφο, τα ηλεκτρονικά παιχνίδια και υιοθετούν αρνητικά πρότυπα που συχνά τους οδηγούν σε παραβατικές συμπεριφορές. Επιβάλλεται λοιπόν να επαναπροσδιοριστεί το περιεχόμενο της ψυχαγωγίας με την αρωγή των βασικών φορέων αγωγής, όπως η οικογένεια, το σχολείο και τα Μ.Μ.Ε. να προωθούν ποιοτικότερες μορφές αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου των νέων. Τέτοιες είναι η άθληση, τα ταξίδια, η συμμετοχή σε πολιτιστικές-καλλιτεχνικές δραστηριότητες, η ανάγνωση βιβλίων καθώς και ο ερασιτεχνισμός που αναδεικνύει τη δημιουργικότητά του ατόμου. Έτσι θα επαληθευτεί και η ετυμολογία της λέξης : ψυχή + άγω.

B2. α) Ο τρόπος ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου: αιτιολόγηση (αναφέρονται τα αίτια της νεανικής εγκληματικότητας: "Σε σημαντικό βαθμό ... τηλεόραση.")

β) Θεματική πρόταση: "Ένα σημαντικό ... νέων."
Λεπτομέρειες: "Σε σημαντικό βαθμό ... τηλεόραση."
Κατακλείδα: Δεν υπάρχει

B3. α) ασήμαντο, παρουσία, ανήλικη, συνεχίσει, ασφάλεια

β) σεβασμό, σκοπούς (βλέψεις, επιδιώξεις), διατυπώνεται, ποσοστό, εξηγήσουν

B4. α) - Μεταφέρονται αυτούσια τα στοιχεία που εμπεριέχονται στο περιοδικό Time.

- Μεταφορά - Λέξη που ανήκει στην αργκό.

β) "κομματικές εκστρατείες"

Γ1. Τίτλος : «Η βία έφτασε και στα σχολεία»

Μορφές ενδοσχολικής βίας : Εκδηλώνεται μεταξύ των μαθητών (σωματική, λεκτική, ψυχολογική, κοινωνική)

- χειρονομίες, ξυλοδαρμοί
- φραστικές επιθέσεις, προσβολές, βρισιές, απειλές
- εκβιασμοί
- καταστροφή προσωπικών αντικειμένων
- κλοπές
- σεξουαλική παρενόχληση και κακοποίηση
- αποκλεισμός και απομόνωση από παρέες, ομαδικά παιχνίδια και κοινωνικές δραστηριότητες

Τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου

- συνεχής συμβουλευτική των εκπαιδευτικών προς τους μαθητές
- επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για τον εντοπισμό και αντιμετώπιση του προβλήματος
- άμεση έκδοση από το Υπουργείο Παιδείας σχετικής εγκυκλίου με γραπτές οδηγίες αντιμετώπισης του φαινομένου
- ουσιαστική εποπτεία των μαθητών κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων
- προγράμματα προαγωγής της ψυχικής υγείας των μαθητών
- Στελέχωση των σχολείων με ειδικούς παιδοψυχιάτρους, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς
- Συνεργασία γονέων με το σχολείο
- Ενημέρωση των μαθητών και των γονέων για την πρόσβαση σε προγράμματα υποστήριξης
- Διακριτική διαχείριση του προβλήματος